

Uppbörd av direkt skatt

Av skattedirektör K-J Nilsson

Riksskatteverkets och statskontorets gemensamma projekt för rationalisering av skatteadministrationen (RS-projektet) lämnade ytterligare en rapport (Delrapport 1977:4) till regeringen i september. Rapporten behandlar arbetsformer m m avseende uppbörd av direkt skatt. RS-projektet framlägger ett antal förslag som främst syftar till att förenkla uppbörsrutinerna för både allmänheten och skattemyndigheterna. Här lämnas endast en översiktlig redovisning av de förslag i rapporten, som kan vara av större intresse för en taxeringsfunktionär.

1. Arbetsgivares skatteredovisning

Arbetsgivare får ett enklare förfarande än i dagsläget att redovisa och betala in anställdas skatter. Alla arbetsgivare kan efter anmälan till länsstyrelse (LST) slippa att varannan månad (uppbörds månad) specificera innehållen A-skatt på varje anställd. LST kan dock då särskilda skäl finns besluta att arbetsgivare, som gjort anmälan, ändå tills vidare skall lämna specificerad redovisning varje uppbörds månad. Med "särskilda skäl" avses framför allt att specificerad redovisning erfordras för arbetsgivarkontrollen. Grunden för detaljspecifikation kan således vara antingen att arbetsgivaren själv vill lämna den eller att den behövs för skattemyndigheternas kontroll. Alla övriga arbetsgivare behöver vid skatteinbetalningen under uppbörds månad endast lämna summarisk uppgift (uppbördsdeklaration) på inbetalnings/gireringskort om antal anställda och totalt för dessa innehållen A-skatt. K-skatten måste naturligtvis specificeras. Alla arbetsgivare får lika lång tid på sig till skillnad från dagsläget att betala in och redovisa anställdas skatter. Som sista betalningsdag föreslår utredningen den 18:e i uppbörds månad. Denna utsträckta tid föreslås för all inbetalning av direkt skatt. Före första uppbördstillfället varje år får arbetsgivarna förtryckta inbetalningshandlingar för hela året. Handlingarna skrivs ut på LSTs dataanläggningar.

2. Kontrolluppgiften (KU) får vidgad användning

Som nämnts behöver arbetsgivare vid inbetalning av A-skatt i regel inte fördela skatten på varje anställd. Hur tillgodoräknas då den anställda skat-

ten? Detta sker med ledning av den KU arbetsgivaren för varje anställd lämnar till skattemyndigheten efter inkomstårets utgång.

Redan i dagsläget används KU inom skatteuppbördssystemet. Taxeringslagen föreskriver att skatteavdrag som skett för uttag av preliminär A-skatt skall anges på KU. Uppgiften torde emellertid mera vara avsedd som uppgift till den anställde än som uppgift till skattemyndigheterna. KU används dock av myndigheterna vid bl a skattereklamationer och källskattekontroll. Någon regelmässig bearbetning av uppgiften finns emellertid inte föreskriven.

I dagsläget tillgodoräknas (krediteras) den anställde innehållen A-skatt med ledning av den specificerade redovisning arbetsgivaren lämnar i samband med inbetalningen av A-skatten.

Eftersom uppgift om innehållen A-skatt redan i dagsläget lämnas på KU finner utredningen det naturligt och rationellt att även kreditera A-skatt från KU. Det beslutade ADB-stödet vid granskning av självdeklarationer innebär bl a en maskinell registrering och avstämning av deklarerad inkomst av tjänst mot registrerade KU. Detta beskrivs i RS-projektets delrapport 1976:1. I delrapport 1977:4 utvecklar utredningen närmare hur KU även kan tjäna som underlag för kreditering av A-skatt. Utredningen föreslår att skattemyndigheterna registrerar uppgiften om A-skatt från KU och stämmer av arbetsgivarens KU-redovisning mot hans uppbördsdeklarationer för året.

3. Påminnelse före indrivning

I dagsläget gäller att debiterade skatter, som inte betalas i föreskriven tid, lämnas över till kronofogdemyndigheten för indrivning utan att ha föregåtts av något påminnelseförfarande från skattemyndigheternas sida. Förstagskrav på obetalda skatter sänds ut från kronofogdemyndigheten. Antalet inbetalningar i samband med förstagskrav varierar från län till län men är som regel av storleksordningen 20—40 %. Antalet inbetalningar efter förstagskrav är således förhållandevis högt.

Det framstår som angeläget att ooberättigade skattekrav inte sänds ut under hot om utmätning, innan annan kontakt tagits med den skattskyldige. Även om betalningsförsummelse föreligger synes det lämpligt, att innan betalningskrav utsänds, påminna om betalningsskyldigheten. Att hamna i kronofogdemyndighetens register kan av många upplevas som besvärande och olustigt då dessa register bl a används för upplysning till inkassobyråer. Ett system med betalningspåminnelser från skattemyndigheterna torde således innebära en högre grad av service gentemot de skattskyldiga.

I rapporten föreslår utredningen att skattemyndigheten sänder ut en påminnelse om ej betald skatt med möjlighet att betala skatten och därigenom undgå att ärendet lämnas för indrivning till kronofogdemyndigheten. Utredningen föreslår vidare att restavgiften reduceras från 4 % till 1 %, dock

lägst 25 kronor, vid försenad betalning som görs senast den 18:e i månaden efter uppbörds månaden. Förslaget gäller även försenad inbetalning från arbetsgivare.

4. Referensregister

Fåmansföretag och dess ägare intar i flera avseenden en särställning i skattesammanhang. Inte minst de senaste årens ändringar i skattelagstiftningen visar att denna grupp skattskyldiga bör bli föremål för en noggrannare granskning. För skattemyndigheterna är det därför nödvändigt att samla in uppgifter om vilka som är delägare i fåmansföretag. I dagsläget sker detta i huvudsak genom att LST för manuella register över företag och delägare. Uppgifterna har då samlats in genom att t ex företagen har tillskrivits. I vilken utsträckning registren omfattar hela länet och i vilken grad registren hålls aktuella varierar mellan länen.

Utredningen redovisar att man redan inför 1978 års taxering bygger upp en första etapp av ett ADB-register (referensregistret) och föreslår att referensregistret skall vara fullt utbyggt till 1979 års taxering.

Inför 1978 års taxering får registret följande innehåll

Om ägare

- person-/organisationsnummer
- antal ägda aktier
- bolag med vilket samsortering skall ske

Om företag

- organisationsnummer
- aktiekapital
- antal aktier
- antal aktieägare

Registret kommer vid 1978 års taxering att bl a användas för förtryckning av

- deklarationsblanketter; även blankett 2 kommer att förtryckas
- arbetskort för rörelsegranskning
- taxeringsaviser
- deklarationsnummerförteckningar
- aktomslag för fåmansföretag.

Utredningen lämnar inget förslag till eventuell utökning av referensregistrets innehåll till 1979 års taxering. Under det fortsatta utredningsarbetet måste kraven på uppgifter preciseras. Något definitivt förslag till registerinnehåll vill således utredningen inte lämna förrän under ett senare skede av utredningsarbetet. Skattenytt lär få anledning återkomma om referensregistret.

Rapporten remissbehandlas för närvarande. Budgetdepartementet har bl a berett Taxeringsnämndsordförandenas riksförbund tillfälle avge yttrande. Remisstiden utgår den 19 december 1977.